

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות

עין משפט נר מצוה

ב.

א מ"ד מהלכות
בצורות הלכה י טושע
י"ד סמון שטו סעף ז:

שיטה מקובצת

אל לו לישמעאל טעיה ותיבת
לר' נחמק: ז אלא אמרו
סמון: ז ואני איני אומר כן:
ז לטבריה כגון שטיפה:
ז מהי"ד ליבא בטנוף:
ז מביאן ולהלן הלכך:
ז ותיבת אית ליה דועירא:
נחמק: ז ולא נקט שטיפה
בת ששה אית ליה דועירא
וארבי ישמעאל: ז טו חדשים
שלמים ימי: ז הירון והירון
בביטורא: ז לטור דברבי:
ז לפעמים דבהמה גריד:
ז ותיבת קא נחמק: ז כבוד
שינתן לכהן דאיכא חוקה
דמדינא:
ז עז להחבר הס"ד ותיבת
ז מתעברות נחמק:
ז עז למבח מטעם רוב
ז ומיהו: ז למיבר דלקולא
ז לא: ז שאל ליתנו לכהן:
ז עז דאיכא רוב דמתעברות
ז לפעמים דבהמה גריד:
ז מאורייתא: ז דאפשר
לברוק אפשר: ז טו שיש
מקום תיבת שום נחמק:
ז טו מדאורייתא מדמטור גבי
ז תינוק ועוד דרצה להתייר:
ז טו מקולקלין אלמא חייש
למשותף מדאורייתא היכא
דאיכא חוקה בחדה דבהמה
בתיבה בחוקת אסור עומדת
זאם תאמר: ז טו ארשיאי
עבר שהכניסה במוך שלה
ועוד:

מחזורתא רבי ישמעאל בר"מ ס"ז דחייש למיעוטא. ומטעם
סמוך למיעוטא דאין מתעברות לחוקה דנחמקא שלא
ילדה ואיתרע ליה רובא אין לחושנו ודאי צבור ללא הוי אלא פלגא
ופלגא כדלמך זכ"פ בתרא דיצמות (דף ק"ט). וזש הארכתי והא
דמטריין כספק טומאה צפרק כסוי

הדס (חולין דף פ"ו). היינו משום דליפנין
מסוטה י"א לטור דצדך שאין צו דעת
לישאל ולהכי קאמר התם אס אמרו
ספק טומאה לטור יאמרו ספק אסור
להימר: **רבינא אמר אפילו תיבא**
רבנן. תימה ללא משני הכי זכ"פ
בתרא דיצמות (דף ק"ט). וזש אמרתי
ללא תגשא ולא תמיידס עד שמשע
שמא [מיעוברת] היא לרמיה וי"ל דמשמש
לחדס לא חשיב תלי זמעה כמו
שמיש זדהמה י"א דפעמים זדהמה
צריך לרביע כדלמך זששוכר א"ת
הפעוליס (ב"מ דף ק"א). מותר להכניס
מכחול זשפופרת: ורבי יהושע
סבר חוששין צמינות. וא"ת הא י"א קא
מסקיין לקמן דרבי יהושע לא חייש
למיעוטא כדדייק ממנתי"ל דיתמה מלאה
ר' יהושע אומר אינה חוששת וא"כ
הכי חייש הכא למיעוטא דמטנפות
ועוד דכי האי גונא דהכא אפילו ר"מ
לא חייש כדלמך זכ"פ פרק בתרא
דיצמות (דף ק"ט): דהיכא דליכא רובא
וחוקה הוי המיעוט מיעוט למיעוט
והכא איכא רובא דאין מטנפות וחוקה
שהיא צמזקת שלא ילדה וי"ל דמ"מ
לא הוי ודאי צבור י"א שניתן לכהן
דליכא חוקת מונגא דעדיפא והמוניא
מתצירו עליו הרואה ואפילו לרד דאזיל
זממנא אחר הרוב זשהיא דהמוכר
שור למצירו ונמנא נחמק (ב"ק דף נ"ו).
היינו משום דלמך קיס ל"י זשפשא
שאני מן הרוב א"י י"א לחלק בין ממון
שאין לו מוצעין לממון שיש לו מוצעין
ומיהו היא קלמ תימה דלענין ללקות
זגמיה ועודה ועלענין ליקרב למונח
חשיב ודאי צבור דאזילין צמר רובא
וחוקה ועלענין נמינטי לכהן ישכס ספק
ונראה למך לכהי חיישין למיעוט
דמטנפות משום דרוב זהמות
מתעברות כשנגיעות לזמן שאליות
להתערב י"א צו (מתעברות):

לְקוּלָא א"א חייש. ואפילו לכהן
ניתן כיון דקרב למונח י"א
ומיהו גבי חמורה קשה דהוה לן
להעמיד ממון ציד זעליס ולא ניזול
צמר רובא דאפילו רב מודה הכא דאין
הולכין זממון אחר הרוב כדפ"י לעיל וי"ל דגור חמורה אטו זדהמה טהורה: ו**אִיבַעֲיָת** אימא בין לְקוּלָא בין לחומרא חייש. מעיקרא נמי
דהוה זעיל למימר י"א לקולא לא חייש משמע דהיינו לר' ישמעאל ככל לר"מ זכ"מ חייש ומכ"מ אין לדיקמך מכלן דהא דר"מ חייש למיעוטא היינו
מדאורייתא מדחייש הכא אפילו להקל דהיינו י"א שלא י"א נותנו לכהן דלא אזילין זממון אחר הרוב א"י משום דליכא רוב י"א מתעברות כשנגיעות
לזמן הראיות להתערב שמסייע למיעוט וזכ"פ אין מעמידין (ע"ז דף ק"ד): גבי זגנית צית אונייקא אמר דר"מ חייש למיעוטא וגור רובא אטו מיעוטא
ולא גור שאר מקומות אטו אותו מקום משמע זכדאיתו מקום נמי י"א לאו מדאורייתא אלא מדרבנן מטעם גירה אטו מיעוטא וזכ"פ דחולין (דף י"ב).
נמי דפריך לר"מ ספק וקדשים מאי איכא למימר דשרא רחמנא ולא קאלמך צמר תאוה מאי איכא למימר דשרא רחמנא משמע דמדרבנן חייש
למיעוטא ואפילו גור צבצור תאוה זשפסא וקדשים לא גור דלא אפשר ואף על פי שלא יכלו להעמיד שם גזירתם העמידה היכא דאפשר הי"ג
זדאורייתא היכא דאפשר י"א אפשר היכא דלא אפשר לזדוק לא אפשר דאס אימא זדאורייתא אין חילוק בין אפשר ללא אפשר לא היה
לחכמים לחוש ולגזור היכא דאפשר כיון שראו י"א שום מקום שלא חשו כגון היכא דלא אפשר ומיהו היכא דחוקה מסייעת למיעוט נראה
דחייש ר"מ למיעוט מדאורייתא י"א מדטור גבי תינוק י"א ועוד רואה להמיר צפרק כסוי הדס (חולין דף ק"ט): גבי חמשה חומשין הן משמע דמאלי
הוי מדרבנן אפילו לר"מ דקאלמך עשו חיווק לזכריהס ולמה אינו טבל דאורייתא דסמוך מיעוט דאין מעשריס לחוקת טבל וי"ל דאין זה
חוקה דללמך כרבי אשעיא י"א עצדה שהכניסה זמון (זכרות דף נ"א). ועוד דאין להחזיק שום ארס זרשע זשציל מיעוט שאין מעשרין:
חל

רובא דהוי זמעה. כגון עיבור זדהמה דתלי זהרצעה ואיכא למיחש
שמא לא עלה עליה זכר הילכך ספק: ואני איני אומר כן. איני מולק
עליך זלשון שמועתי אלא זלשון אחר. ולקמן מפרש מאי איכא זין
סבריה לגמרייה: **זמאי קמפלגי ר' ישמעאל**. וגמרייה דר' יהושע דקמני
אכל אמרו: ז טינוף פוטור פליגי.

דרבי ישמעאל דמשוי ליה ודאי צבור
סבר דאי נמי טניף זמתך שנתה לא
מיפטרא: לחומרא. כגון גזי רישא
דשמעתא דאי הוה אזילין צמר רובא
הוה משויין ליה פשטו ודאי ז' (דהא)
מכאן ז אזילין ז' (הוה) הילכך חייש
למיעוט לחומרא ומשוי ליה ספק אכל
הכא אי חייש למיעוט קולא הוה דאפילו
צמ שנתה משוי ליה ספק: גמרייה.
אכל אמרו ז' (אית ליה דועירי):
סברייה. ואני אומר כן כו':
דטינוף ז' צמוף ששה. שרציונה
שהתחילה לטניף זמתלת חדש זשציעי:
אין טינוף פחות מל' יום. דאינה
מקבלת זכר עד ל' יום: גמרייה.
דלא ז' ז' דיענין שטיפה צמ ששה אדר'
ישמעאל פליגי דלמך צמ שנתה ודאי
לכהן וקא"ל איהו אפילו ילדה זמתך
שנתה ספק דלמא טניף זמתך ג'
חדשים או ד' משנולה וזמיה וילדה
זמתך שנתה והיכא דחזיין דלא טניף
עד סוף ששה וטינפה צמוף ששה
כדלמך רבי יהושע זכרייה הוה
צבור מעליה הוה דהוה טינוף לאו
טינוף גמור הוה דאס טינוף היה לא
הוה ילדה זמתך שנתה עד יום אחד
זשנה שניה דטינוף היה כל חדש זשציעי
כויערי ו' חדשים ז' ימי העיבור הרי
כלתה שנתה ולא תלד עד למחר דכל
חדשי עיבור זענין שלמים ואחר כך
יולדת למחר כדלמריין זמסכת נדה
(נח: ויתן ה' לך הריון) ז גנימט'
רע"א וט' חדשים של ל' יום הוה ר"ע
ימים וזכיס רע"א כצז קרא דיוולדת:
לפנדייה. ואף על גב דחוינא דלא
טינוף עד סוף ששה נמי ספקא
הוה דלית ליה דועירי:
לגמרייה

וילדת בתוך שנתה ואני איני אומר כן
תוך שנתה רחל שטיפה בת שנתה יולדת בתוך שתיים מאי איכא בין גמרייה
לסברייה ז' שטיפה בסוף ששה ויכא בינייהו דועירי דאמר זעירי ז' אין
טינוף פחות משלשים יום לגמרייה אית ליה דועירי לסברייה לית ליה דועירי
ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דועירי והכא ביולדת למקוטעין קמפלגי
לגמרייה

א) אכל אמרו סמון ז"ק.
ב) ז"ל דטינוף ז' (לקמן נ"א).
ג) ז"ק מ"ד, ז"ק מ"ד.
ד) ז"ק מ"ד, ז"ק מ"ד.
ה) ז"ל דטינוף ז' היכא דלא
ז"ק ז' זמון ששה ז"ק.
ז) זמון דלא ז' טעמתא שלא
ימנן לכהן ז"ק ז' מדמטור
ז"ק ז' ע"ר ר"ש ז' ט"ש
זממלא וז"ש.

הגהות הב"ח

(ג) וזני איני אומר כן:

רבינו גרשום

אלא מחזורתא כו'. ברובא
דלא תלי במעשה. כגון טורס
ואיילונית דמעצמן הוה הכי:
אבל רובא דתלי במעשה.
באחר לא אזילי בתר רובא
אלא חיישי למיעוט מאי
משעה בשמא אם עלה עליה
זכר א' לא: כפרה. דבת
שלש ודאי לכהן: עד כאן
דברו ר' ישמעאל. היינו
כמו דברי ר' ישמעאל. עז
שטיפה בת ששה. חדשים
יולדת בתוך שנתה דטינוף
הוי כחדש שביעי ומתעברת
לסוף שביעי וטוענת [ה']
חדשים ויולדת לסוף שנה
וטינוף פוטור מבכורה: אני
לא באתי לידי מדה זו.
דאיני יודע אם מטנפת בסוף
ששה או לא: אלא כל
שדוער בו ואם ספק ר'
עקיבא חמורי שהוי נוגח
ספק ככל אפילו בת שנתה:
ר' ישמעאל סבר טינוף
אינו פוטור. ומשום הי'
דאי לכהן דלא יורה עדיין
דלטינוף הואיל דבתוך שנתה
ילדה דתתי לא עבר:
והאמר רבא מחזורתא [ר']
לחומרא. לחייבה בכורה
דמיעוט בהמה אין יולדת
בתוך שנתה והן נמי
אימרי לא יולדה ומחייבה
בכורה. אבל הכא אם
חייש למיעוט דמטור היינו
קולא ופסור מן הבכורה:
ואני אין אומר כן.
מפרש הביייתא כגון אמר
מר: מאי איכא בין גמרייה
לסברייה. אלא אמרו היינו
גמרייה מה שלמך מרב. כן.
סברייה היינו ואני איני אומר
כן. ולדברי שניהם משמע
זטנוף פוטור: כגון שטיפה
בסוף ששה. חדשים שנולדה
כשמתחיל חדש השביעי:
ואיכא ביניהו דועירי דאמר.
דטינוף ל' יום הוה: לגמרייה.
שלא נאמר בה יולדת
בתוך שנתה משמע שיה
ראשון בתחלת שנה שיה
יולדת: אית ליה דועירי.
דל' יום שלמים מטנפת
ומתעברת ה' חדשים שלמים
(ש"ב). שהוה עובר ביהמה
דקה נמצא יולדת יום
אחד בשנה שני: לסברייה
דאמר. יולדת בתוך שנתה